

**แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับ
การศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19**

**Guidelines for the Management of Participation Administration in
Banpanasawan School at Consistent with Education Post Situations Covid-19**

วันที่รับบทความ: 9 เม.ย. 66

วันที่แก้ไขบทความ: 5 พ.ค. 67

วันที่ตอบรับ: 30 พ.ค. 67

ศรายุทธ อุ่นใจ¹

Sarayut Aunjai¹

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว²

Somkiat Tunkaew²

ประเวศ เวชชะ

Prawet Wetcha

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด-19 เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถาม และการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ด้วยเทคนิค AIC ผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงาน ครูและบุคลากร คณะกรรมการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญและสรุปเนื้อหาเชิงบรรยายเป็นความเรียง

ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด-19 ดังนี้ 1) ด้านงานวิชาการ มีการประชุมวางแผนร่วมกัน พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยี ประเมินผลการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ปรับปรุงพัฒนาผลการจัดการเรียนการสอนในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ 2) ด้านงานงบประมาณ มีการประชุมชี้แจงในการจัดทำแผนและโครงการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและงบประมาณที่ได้รับ เพิ่มช่องทางการติดต่อในการร่วมกันวางแผนการขอรับสนับสนุนงบประมาณ ประเมินผลการใช้งบประมาณที่ได้รับสามารถตรวจสอบได้ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ 3) ด้านงานบุคคล ร่วมกันวางแผนทรัพยากรบุคคลของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมุ่งเน้นการวางแผนที่ยืดหยุ่น มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้วยระบบการสร้างเครือข่าย มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้ระบบ

¹ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2565)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (2022)

² อาจารย์ ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Lecturer in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (Advisor)

รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

Associate Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (Co Advisor)

สารสนเทศที่หลากหลาย 4) ด้านงานทั่วไปมีการจัดประชุมรายงานผลการบริหารจัดการให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
เพิ่มช่องทางการติดต่อในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการและสนใจของ
นักเรียน มีการจัดทำระบบสารสนเทศที่ทันสมัย

คำสำคัญ : แนวทาง การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ สอดคล้องกับการศึกษาหลัง
สถานการณ์โควิด – 19

Abstract

This study aimed to Guidelines for the management of Participation administration in Banpanasawan school at Consistent with Education Post Situations Covid-19. The research instruments were Participatory Planning with AIC process and scenario planning. The key informants were executives, heads of personnel department and teachers, school committees. The data were analyzed and presented in descriptive writing.

The result showed that the Guidelines for Participatory Management of Banpanasawan School That corresponds to the study after the situation of Covid-19. as follows 1) Academic work have a joint planning meeting. Develop a database system for learners to learn and apply technology media. Evaluate management results systematically and continuously. Improve and develop teaching and learning outcomes in electronic databases. 2) Budgeting work There is a meeting to clarify plans and projects to be consistent with the indicators and budget received. Add contact channels to jointly plan for requesting budget support. Evaluate the use of the received budget can be checked in the electronic database. 3) Human work jointly plan human resources in educational institutions of all parties involved and focus on flexible planning. There is human resource development through the learning network system. Performance is evaluated using a variety of information systems. 4) Geneal work Organize meetings to report management results to stakeholders Increase contact channels to develop learning resources and design activities to develop various skills to match the aptitudes and interests of students. There is a modern information system.

Keywords: The guideline, Participatory Management, Banpanasawan School, Consistent with Education the Post Situation Covid-19.

บทนำ

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาภายในสถานศึกษานั้น จะต้อง
มุ่งเน้นให้บุคลากรเกิดการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหา (จิตรศิริ ชันเงิน, 2547 : 13) เพราะเมื่อบุคลากรได้
เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานด้วยแล้วจะลดการต่อต้านเกี่ยวกับแนวคิด และการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยลด
ความขัดแย้ง และลดความตึงเครียดจากการทำงาน ทำให้บุคลากรได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น เพื่อมุ่ง
ไปสู่เป้าหมาย และยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร รู้สึกพึงพอใจ

ในผลงานที่เกิดขึ้น และเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และผูกพันกับองค์กร ซึ่งบุคลากรทุกคนควรมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน (อकिन รพีพัฒน์, 2547 : 23) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ (Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. 1986) ตลอดจนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ (Davis & Newstrom, 1989) เพื่อให้เกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และทำให้เป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป เพราะเมื่อบุคลากรมีความร่วมมือกันแล้วก็จะทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เป็นแนวทางในการบริหาร เนื่องจากการทำงานในชีวิตจริงงานบางงานไม่สามารถที่จะทำเพียงคนเดียวสำเร็จจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย หลายหน่วยงาน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการทำงานไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ลงมือกระทำโดยตรง ยังสามารถเป็นผู้ที่ให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น ให้ทรัพยากรในการดำเนินงาน เป็นต้น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจะให้ความสำคัญในเรื่องของคน และงานควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป การทำงานเปิดโอกาสให้เพื่อร่วมงานได้ทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นร่วมกันวางแผนร่วมกันทำ ดังนั้นผู้บริหารที่ควรใช้หลักในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการทำงาน เพื่อความเจริญทางด้านการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับ วิรุทธ แสงศิริวัฒน์ (2550 : 9) ได้กล่าวว่า กระบวนการที่มีการประสานงานระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงานอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่จัดให้มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานโดยใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการร่วมแก้ปัญหา มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกิจกรรมการบริหารในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด ซึ่งประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความเชื่อมั่นผูกพัน ความอิสระต่อความรับผิดชอบในงานและการไว้วางใจกัน และ จันทราณี สงวนนาม (2553 : 166) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรทำให้เกิดผลดีกับสถานศึกษา

การจัดการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19 ถือได้ว่าเป็น New normal ทางการศึกษาไทย การศึกษายุค New normal นั้นระบบการศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม มีการให้ความสำคัญกับกระบวนการ รวมถึงความเป็นอยู่ที่ดี (Well-being) ของนักเรียนแบบองค์รวม เกิดการพัฒนาการศึกษาโดยการรับฟังเสียงสะท้อนจากทุกระดับ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน ร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน มีแบบทดสอบที่หลากหลายเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน รวมถึงนักเรียนและครูร่วมกันออกแบบสภาพแวดล้อมในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม แนวทางการปรับการศึกษายุค New normal จำเป็นต้องปรับบทบาทของครูในรูปแบบดั้งเดิมให้เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Learning Facilitator) โดยเชื่อว่ารากฐานของการศึกษาไทย คือ การมีครูที่มีคุณภาพจำนวนมากที่มีความสามารถในการเป็นวิทยากร (Facilitator) มีความสามารถในการเชื่อมโยงหลักสูตร วิธีการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา โดยปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ผ่านการฝึกอบรมครูให้ครูเปลี่ยนจากผู้สอน (Teacher) ไปเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ชักชวนให้เด็กได้เรียนรู้ (ชูกิจ ลิมปิจำนงค์, 2563 : ย่อหน้า 4 : บทความออนไลน์) รูปแบบการเรียนการสอนหลังโควิด - 19 จะมี 4 รูปแบบที่สอดคล้องกับ New normal ประกอบด้วย 1) การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% เหมาะกับโรงเรียนที่มีความพร้อม

ทั้งด้านระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรสำหรับการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ และผู้ปกครองต่างมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียน 2) การเรียนในห้องเรียน เหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนไม่มาก และพื้นที่มากพอเพื่อรักษาระยะห่าง และการดูแลสุขอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้นและเคร่งครัด ควบคู่กับการให้นักเรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัย และหมั่นทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ทางโรงเรียนต้องหมั่นฆ่าเชื้อโรคทุกจุดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิดซ้ำ 3) การเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมาก และไม่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มาก่อน ดังนั้นจึงควรแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อสลับวันให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้วันที่นักเรียนมาเรียน ที่โรงเรียน ทางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้ รวมทั้งสามารถดูแลสุขอนามัยของนักเรียนอย่างเข้มข้น และเพื่อการเรียนรู้ที่ได้ประสิทธิภาพ แนะนำให้โรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องทำงานร่วมกันมาจัดการเรียนในห้องเรียน ในขณะที่วิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ 4) การเรียน Home School โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนคอร์สออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชาเข้ามาสอนที่บ้านที่ตอบโจทยรูปแบบการเรียนรู้ของลูกมาประยุกต์กับหลักสูตร ของกระทรวงการศึกษา การเรียน Home School เหมาะกับกลุ่มเด็กมีความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีปัญหาโรคประจำตัวที่มีความเสี่ยงหากต้องออกไปเรียนที่โรงเรียน (ชกานต์ อานันท์ไทย, 2563 : บทความออนไลน์).

โรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้ตระหนักถึงแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่ประกอบด้วย 4 ด้าน พร้อมทั้งมีการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้สถานศึกษามีระบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ครอบคลุมทั่วถึง ตอบสนองความต้องการของประชาชน และบุคลากรในองค์กรที่ส่งผลต่อคุณภาพ และมาตรฐานของการศึกษาไทยยุคศตวรรษที่ 21 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการไว้ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษาไว้ว่า มาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการกระจายอำนาจการจัด และการบริหารการศึกษาไปให้เขตพื้นที่การศึกษา การบริหารมิใช่การสั่งการจากส่วนกลาง ดังที่เคยเป็นหากแต่เขตพื้นที่และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารการศึกษา หรือกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายได้เข้ามามีบทบาทในการจัด และบริหารการศึกษา (ทิพวรรณ จันทรสถิตย์, 2546 : 1) ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สถานศึกษา จะมีบทบาทและภารกิจหลายประการ จึงต้องพร้อมกับการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษาจึงเป็นการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และบรรลุปเป้าหมายของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่มีอยู่ จึงเป็นโจทย์สำคัญของสถานศึกษาที่จะมีแนวทางอย่างไรเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ให้สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาเพื่อหาพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษาในโลกปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลและภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการ เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด-19 มาแนวทาง เพื่อพัฒนาจัดการแบบมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสนอแนะการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) และสอดคล้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตำบลแม่สองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับใด
2. เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตำบลแม่สองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อหาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 ของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตำบลแม่สองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
4. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 ของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตำบลแม่สองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

1.1 สภาพการบริหารจัดการที่ผ่านมาของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตำบลแม่สองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป

1.2 เหตุปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 โดยศึกษาจากปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ เหตุปัจจัยภายนอกและเหตุปัจจัยภายใน ประกอบด้วย เหตุปัจจัยสนับสนุนและเหตุปัจจัยจุดรั้ง

1.3 ภาพอนาคตอันพึงประสงค์ของแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 ที่เทียบเคียงกับต่างประเทศแล้ว ได้แก่ กระบวนการศึกษาภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหาร และภาพอนาคตที่เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล ที่พึงประสงค์ของกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

1.4 แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 ได้แก่ วิเคราะห์สภาพการณ์ กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจ กำหนดเป้าประสงค์ และหาแนวทาง

2. ด้านแหล่งข้อมูล

2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงาน ครู และบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา

2.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารแบบประเมินตนเอง (SAR) หนังสือตำรา บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19

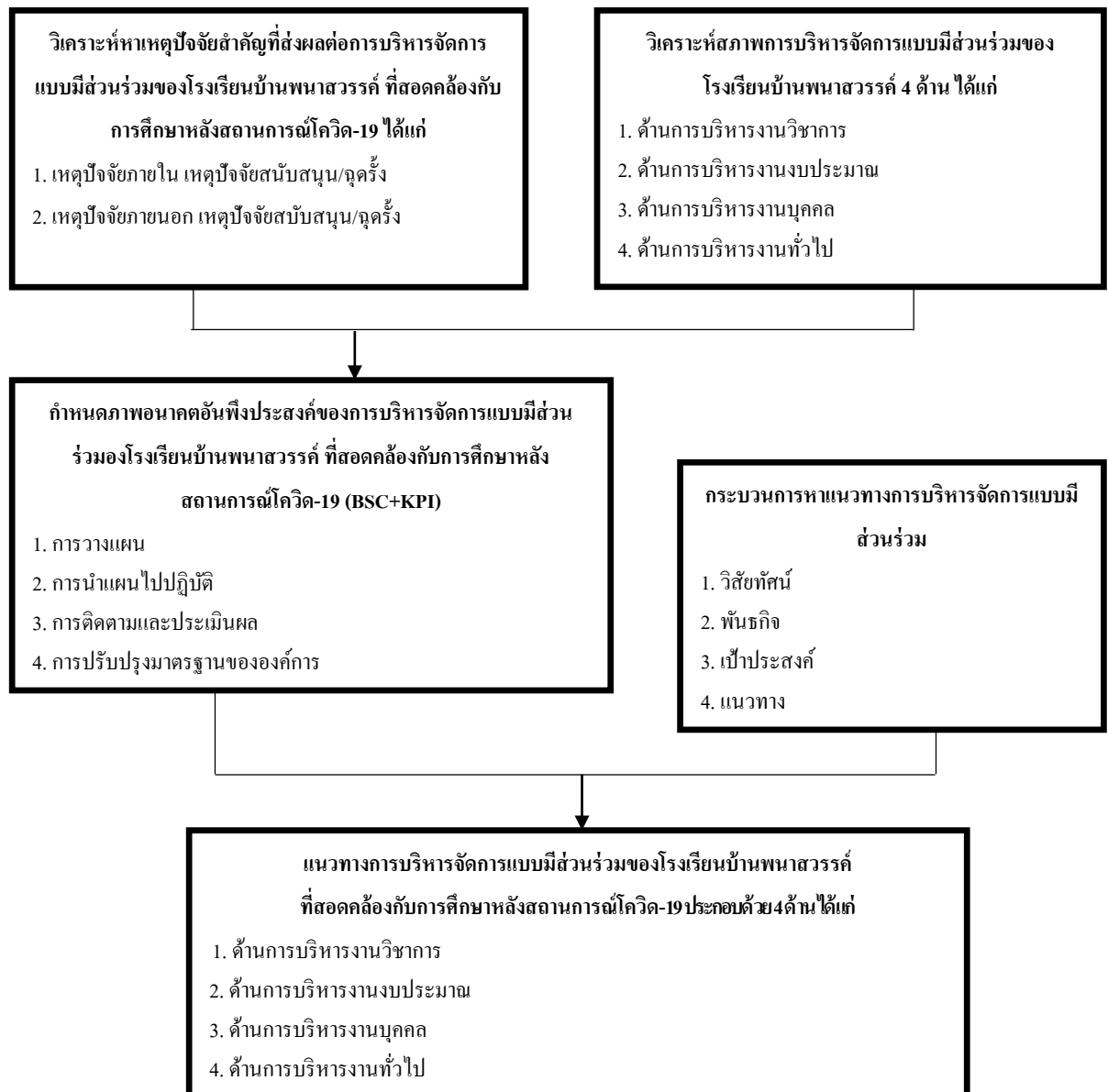
3. ด้านพื้นที่การวิจัย

โรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

4. ด้านเวลา

การวิเคราะห์สภาพการณ์การบริหารจัดการของสถานศึกษาปีการศึกษา 2562 – 2564 อดีตที่ส่งผลถึงปัจจุบัน ย้อนหลังจากปัจจุบันไป 3 ปีการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมกับการศึกษาหลังสถานการณ์ โควิด-19 ระยะเวลาที่เหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติ ปีการศึกษา 2565 – 2568

กรอบแนวคิด

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด -19 สรุปได้ว่า แนวคิดและหลักการในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป โดยมีระดับการมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ Cohen และ Uphoff (Cohen and Uphoff, 1986 : 6) ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 สามารถสรุปได้ว่า เหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตร ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น. 9) ประกอบด้วย 1) คนหรือบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) เงิน ได้แก่ งบประมาณในการลงทุนทรัพยากรทั้งในและนอกสถานศึกษา 3) วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ สื่อการจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 สรุปได้ว่า ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ตามที่วิบูลย์ นิลพิบูลย์ (2563, น. 118) แบ่งเป็น 1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการ หลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ การสนับสนุนด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดท่างบประมาณประจำปี 3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การกำหนดแผนงานบุคลากร แผนพัฒนาการปฏิบัติงานบุคลากร และ 4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ การกำหนดนโยบายการบริหารงานทั่วไป การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ของสถานศึกษา จัด งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 กล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง วิธีการที่ผ่านการศึกษาสภาพ การศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญ และการศึกษาภาพอนาคตที่พึงประสงค์เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ และการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยประเมินสภาการณ์ ทบทวนวิสัยทัศน์เดิม ตามที่อมรภัท ปิ่นกำลัง (2563, น. 81 - 82) เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม กำหนดจุดหมาย ตามมาตรฐานการศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย (Research Design) และกำหนดวิธีการวิจัย (Research Methodology) เพื่อตอบคำถามการวิจัย (Research Question) โดยการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถาม การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ ในประเด็นที่เกี่ยวกับกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด - 19 ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมประเภทออกแบบตามลำดับต่อเนื่องเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) (ประเวศ เวชชะ, 2564, น. 264) โดยศึกษาสภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับใด 1) วิธีการศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมสาม ประเภทวิธีการออกแบบตามลำดับต่อเนื่องเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) 2) เครื่องมือการศึกษา ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านการบริหารงานทั่วไป 3) แหล่งข้อมูลและการจัดเก็บ แหล่งปฐมภูมิ ประกอบด้วย แหล่งข้อมูล

ปฐมภูมิ (Primary Data) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงาน ครูและบุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา 4) วิธีการวิเคราะห์ ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ผู้ศึกษาได้นำผลการวิเคราะห์และสรุปแบบสอบถามจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสนทนา โดยมีประเด็นการสนทนา คือ เหตุปัจจัยที่สนับสนุน และเหตุปัจจัยที่จุดรั้ง ในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป 1) วิธีการศึกษา ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2) เครื่องมือการศึกษา การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยประยุกต์ใช้เทคนิค AIC กำหนดขั้นตอนที่ชัดเจน 3) แหล่งข้อมูลและการจัดเก็บ แหล่งปฐมภูมิ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงาน ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา 4) วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ โดยนำมาสรุปเป็นตาราง

ขั้นตอนที่ 3 ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่เทียบเคียงกับต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ผู้ศึกษาได้นำผลการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 2 นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสนทนา และร่วมกันประเมินสภาพการณ์ภายนอก (PESTEL Analysis) ประเมินสภาพการณ์ภายใน (7s McKinsey) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมประเภทออกแบบตามลำดับต่อเนื่องเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) 1) วิธีการศึกษา ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2) เครื่องมือการศึกษา การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยประยุกต์ใช้เทคนิค AIC กำหนดขั้นตอนที่ชัดเจน 3) แหล่งข้อมูลและการจัดเก็บ แหล่งปฐมภูมิ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงาน ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา 4) วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ ทำเป็นแผนภูมิแก๊งปลา (Fish bond)

ขั้นตอนที่ 4 แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ผู้ศึกษาได้นำผลการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 3 นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสนทนา จากนั้นร่วมกันพิจารณา ในมุมมองของ Balanced Scorecard เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด -19 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมประเภทออกแบบตามลำดับต่อเนื่องเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) 1) วิธีการศึกษา ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2) เครื่องมือการศึกษา การประชุม เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยประยุกต์ใช้เทคนิค AIC กำหนดขั้นตอนที่ชัดเจน 3) แหล่งข้อมูลและการจัดเก็บ แหล่งปฐมภูมิ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงาน ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา 4) วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ โดยวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตำบลแม่ฮ่องนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย สรุปผล ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		ระดับคุณภาพ
		"μ"	σ	
โรงเรียนบ้านพนาสวรรค์				
1.	ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.84	1.03	ดีมาก
2.	ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.11	.85	ดีมาก
3.	ด้านการบริหารงานบุคคล	3.80	1.01	ดีมาก
4.	ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.97	.88	ดีมาก
ภาพรวม		3.93	.94	ดีมาก

มีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอรูปแบบการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามช่วงการแปลความหมายของคะแนนจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การประเมินผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับ พอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนา ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก (" μ " = 3.93, σ = 0.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก (" μ " = 4.11, σ = 0.85) 2) ด้านการบริหารงานบุคคล ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก (" μ " = 3.97, σ = 0.88) 3) ด้านการบริหารงานทั่วไป ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก (" μ " = 3.86, σ = .095) และ 4) ด้านการบริหารงานวิชาการ ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก (" μ " = 3.84, σ = 1.03) ตามลำดับ

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19 สรุปผล ได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ เหตุปัจจัยสนับสนุนที่มีอิทธิพล ได้แก่ โรงเรียนมีนโยบายทิศทางการจัดการศึกษา โครงสร้างการบริหารและระบบงานที่ชัดเจน บุคลากรมีส่วนร่วมและกระตือรือร้นในงาน

วิชาการของโรงเรียน ชุมชน ให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาส่งผลต่อการส่งเสริมนักเรียนในการเรียนรู้ การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 ของรัฐบาล ทำให้ผู้เรียน มีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน เหตุปัจจัยอีกครั้งที่มีอิทธิพล ได้แก่ โรงเรียนยังปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กร ก่อนสถานการณ์โควิด-19 ผู้บริหารและครูบางส่วนยึดติดกับวิธีการทำงานแบบเดิม ๆ การกำหนดมาตรการระเบียบปฏิบัติ วิธีปฏิบัติและข้อบังคับภายในโรงเรียนด้านผู้เรียน ด้านครูและบุคลากรบางอย่างไม่ชัดเจน สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ครอบครัวที่แตกแยก ความไม่แน่นอนทางการเมืองและการขาดเสถียรภาพของรัฐบาล

2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ เหตุปัจจัยสนับสนุนที่มีอิทธิพล ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีระบบการบริหารงบประมาณและขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินที่คล่องตัว นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพกองทุน ความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) เศรษฐกิจของชุมชนและรายได้ของผู้ปกครอง ของนักเรียนบางคนส่งผลต่อการสนับสนุนการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถระดมทุนจากหน่วยงานภายนอก ผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมและให้ความสำคัญในการระดมทุน (การทอดผ้าป่า) ของโรงเรียน เหตุปัจจัย ๓ ครั้งที่มีอิทธิพล ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนงานการใช้จ่ายที่วางไว้ การมีคู่มือการทำงานแต่ไม่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร โรงเรียนขาดระบบตรวจสอบเงินที่มีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองส่วนมากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ประกอบอาชีพรับจ้างมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการการใช้จ่ายการส่งเสริมบุตรด้านการเรียน ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ นโยบายการจัดสรรงบประมาณรายหัวของรัฐบาลเปลี่ยนแปลงบ่อย

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล เหตุปัจจัยสนับสนุนที่มีอิทธิพล ได้แก่ โรงเรียนบริหารจัดการโดยยึดหลักการใช้โรงเรียนเป็นฐานและวงจรคุณภาพ PDCA การสนับสนุนส่งเสริมครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีคุณภาพและมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษามีครูและบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาสูง มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาชีพ เหตุปัจจัยอีกครั้งที่มีอิทธิพล ได้แก่ การวางแผนภาระงานบุคลากรหนักไปที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่มีการกระจายงาน บุคลากรขาดคำนิยมนในการสร้างความรับผิดชอบต่อองค์กร กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดบางอย่างไม่ชัดเจนโดยเฉพาะด้านนโยบาย ข้ำซ้อนกัน ยากแก่การปฏิบัติ การเลียนแบบพฤติกรรมทางการเมืองในสถานศึกษาของบุคลากร บุคลากรมีภาระงานหลายหน้าที่ ทำให้การทำงานไม่เต็มที่

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป เหตุปัจจัยสนับสนุนที่มีอิทธิพล ได้แก่ โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามระบบการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือและระบบกิจกรรมมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดแนวปฏิบัติงานจากหน่วยงาน ต้นสังกัดที่ชัดเจน ความเจริญทางเทคโนโลยีมีพัฒนาการก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีจากองค์กรภายนอก โรงเรียนอยู่ใกล้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่หลากหลายเอื้อต่อการจัดการศึกษา โรงเรียนมีอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอการเรียนรู้ผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นเป็นคณะกรรมการของโรงเรียนซึ่งทำให้การประสานงานและขอความร่วมมือกับชุมชนเป็นผลดีในการบริหารจัดการต่าง ๆ เหตุปัจจัยอีกครั้งที่มีอิทธิพล ได้แก่ ผู้บริหารไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาความใส่ใจในการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรมีน้อย บุคลากรขาดคำนิยมนในการสร้าง

ความรับผิดชอบต่อองค์กร สื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนมีแหล่งอบายมุข และการแพร่ระบาดของสารเสพติด การใช้โรงเรียนเป็นแหล่งหาเสียง ของนักการเมืองในพื้นที่ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความเจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โรงเรียนยังขาดระบบการควบคุมดูแลและบำรุงรักษา สื่ออุปกรณ์ การสอนที่ โรงเรียนตั้งอยู่บนที่สูง มีการเผาไร่สวน เพื่อทำการเกษตร จึงมีปัญหามลภาวะหมอกควัน

3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19

จากการศึกษา พบว่า ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19 แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน สถานศึกษาต้องมีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีการจัดทำแผนและโครงการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด และงบประมาณ มีการวางแผนทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาจากการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย 2) การนำแผนไปปฏิบัติ สถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการเรียนรู้ โดยการฝึกปฏิบัติจริงพร้อมทั้งประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน สร้างความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ภาครัฐและเอกชนหรือบุคคลที่มีศักยภาพ มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้วยการมีระบบการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ภายนอก มีการจัดทำระบบสารสนเทศที่ทันสมัย รวมถึงการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 3) การติดตามและประเมินผล สถานศึกษาต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการนิเทศงานวิชาการ โดยจัดระบบการนิเทศ งานวิชาการในรูปแบบที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยมุ่งเน้นการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีเหตุผล มีการกำกับติดตาม ให้การปฏิบัติงานบรรลุตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย 4) การปรับปรุงมาตรฐานขององค์กร สถานศึกษาต้องมีการจัดประชุม รายงานผลการบริหารจัดการให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของผลการประเมิน ที่ไม่บรรลุเป้าหมายการดำเนินงาน มีการประชุมชี้แจงครูทุกคนในการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และประชุมชี้แจงการดำเนินการตามแผนและโครงการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด และงบประมาณที่ได้รับเพื่อส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา

4. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19

จากการดำเนินการวิจัย พบว่า แนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด-19 จำเป็นต้องมีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และหาแนวทาง ได้ดังนี้

4.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ 1) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีการประชุมวางแผนร่วมกันในการพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยเพิ่มระบบออนไลน์ เช่น Video Conference, Zoom, Microsoft Teams, Google Meet เป็นต้น เพื่อสามารถรองรับกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต 2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาต้องร่วมส่งเสริมพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านวิชาการ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่และประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีในการสร้างนวัตกรรมจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก

สถานศึกษา 3) ผู้บริหารและครูต้องมีการประเมินผลการบริหารจัดการการด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีระบบฐานข้อมูลที่ ครู นักเรียน และบุคลากรภายนอกสามารถเข้าใช้งานได้ทุกเวลา 4) สถานศึกษาต้องมีการปรับปรุงพัฒนาผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน หลังจากที่มีการนิเทศติดตามที่ชัดเจนอยู่ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าใช้งานได้ทุกเวลา

4.2 ด้านการบริหารงบประมาณ 1) ผู้บริหารต้องมีการประชุมชี้แจง โดยเพิ่มระบบออนไลน์ เช่น Video เป็นต้น ในการจัดทำแผนและโครงการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและงบประมาณที่ได้รับเพื่อส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา 2) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษามีช่องทางการติดต่อ เช่น Line Group, Facebook เป็นต้น ในการร่วมกัน Conference, Zoom, Microsoft Teams, Google Meet วางแผนในการขอรับสนับสนุนงบประมาณที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) คณะกรรมการสถานศึกษาต้องร่วมกันประเมินผลการใช้งบประมาณที่ได้รับในการดำเนินการตามแผนงบประมาณสถานศึกษา และตรวจสอบได้ด้วยระบบออนไลน์ 4) สถานศึกษาต้องมีการจัดประชุมรายงานผลการบริหารจัดการให้กับชุมชนได้รับทราบ และอยู่ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าใช้งานได้ทุกเวลา เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของผลการประเมินที่ไม่บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามแผนงบประมาณ และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป

4.3 ด้านการบริหารงานบุคคล 1) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาจากการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและควรมุ่งเน้นการวางแผนที่ยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยเพิ่มระบบออนไลน์ เช่น Video Conference, Zoom, Microsoft Teams, Google Meet เป็นต้น 2) สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้วยการมีระบบการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ภายนอก 3) ครูต้องมีการวัด และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย เป็นปัจจุบัน ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบผลการประเมินในระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ตลอดเวลา 4) สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อเข้ามาช่วยในการประเมินผลของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เป็นปัจจุบัน ในกรณีที่เกิดสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตลอดเวลา

4.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป 1) สถานศึกษาต้องมีการจัดประชุมรายงานผลการบริหารจัดการให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของผลการประเมินที่ไม่บรรลุเป้าหมายการดำเนินงาน โดยเพิ่มระบบออนไลน์ เช่น Video Conference, Zoom, Microsoft Teams, Google Meet เป็นต้น 2) สถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชนโดยมีช่องทางการติดต่อ เช่น Line Group, Facebook เป็นต้น ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน 3) สถานศึกษามีการจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน และมีการกำกับติดตามให้การปฏิบัติบรรลุตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย 4) สถานศึกษาต้องมีการกำกับติดตามให้การปฏิบัติบรรลุตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา อยู่ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าใช้งานได้ทุกเวลา

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนภาระงานบุคลากรหนักไปที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่มีการกระจายงาน บุคลากรขาดค่านิยมในการสร้างความรับผิดชอบต่อองค์กร เนื่องจากบุคลากรพยายามผลักภาระงาน กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต้นสังกัดบางอย่างไม่ชัดเจน โดยเฉพาะด้านนโยบายซ้ำซ้อนกันยากแก่การปฏิบัติ บุคลากรมีภาระงานหลายทำหน้าที่ทำให้การทำงานไม่เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิชัย อุดทาสา (2562, น. 84) พบว่า 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร 2) ด้านการปฏิบัติ สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อระดมความคิดที่จำเป็น กำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย จัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้อย่างมีคุณภาพ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ไปพัฒนาครูและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน สนับสนุนให้ครูมีการกำหนดขอขบขำการประเมิน การบริหารจัดการของสถานศึกษาแบบชัดเจน โปร่งใส

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19

ซึ่งมีเหตุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพล ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ โรงเรียนยังปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรก่อนสถานการณ์โควิด-19 ยังยึดติดกับวิธีการทำงานแบบเดิม ๆ การกำหนดมาตรการ ระเบียบ วิธีปฏิบัติและข้อบังคับภายในโรงเรียนไม่ชัดเจน ความไม่แน่นอนทางการเมืองและการขาดเสถียรภาพของรัฐบาล 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนงาน การใช้จ่ายที่วางไว้ การมีคู่มือการทำงานแต่ไม่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร ขาดระบบตรวจสอบเงินที่มีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองส่วนมากมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายการส่งเสริมบุตรด้านการเรียน ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนภาระงานบุคลากรหนักไปที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่มีการกระจายงาน บุคลากรขาดค่านิยมในการสร้างความรับผิดชอบต่อองค์กร บุคลากรมีภาระงานหลายหน้าที่ทำให้การทำงานไม่เต็มที่ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ ความใส่ใจในการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรมีน้อย บุคลากรขาดค่านิยมในการสร้างความรับผิดชอบต่อองค์กร เนื่องจากบุคลากรพยายามผลักงาน เกี่ยงงาน ขุมชนมีแหล่งอบายมุข และการแพร่ระบาดของสารเสพติด ผู้เรียนบางส่วนเข้าไปมีวุ่นวายและมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ยังขาดระบบการควบคุมดูแลและบำรุงรักษา สื่ออุปกรณ์ การสอนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรินทร์ ชุรงค์โรจน์ และ ณรงค์ศักดิ์ จันทน์นวล (2560, น. 106 - 109) พบว่า ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียน มี 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพของครูผู้สอน การมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง การนิเทศการศึกษา และการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เมื่อวิเคราะห์ความถดถอยเชิง

พหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีเพียง 3 ปัจจัยประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้านคุณภาพของครูผู้สอน

3. ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19

จากการศึกษา พบว่า ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19 ได้แก่ 1) การวางแผน ต้องมีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การจัดทำแผนและโครงการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและงบประมาณ การวางแผนทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาจากการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย 2) การนำแผนไปปฏิบัติ ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการเรียนรู้ โดยการฝึกปฏิบัติจริงพร้อมทั้งประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน สร้างความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ภาครัฐและเอกชนหรือบุคคลที่มีศักยภาพ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ด้วยระบบการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ รวมถึงการจัดอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 3) การติดตามและประเมินผล ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการนิเทศงานวิชาการ โดยจัดระบบการนิเทศงานวิชาการในรูปแบบที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ตรวจสอบกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล โดยมุ่งเน้นการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีเหตุผล และการกำกับติดตามให้การปฏิบัติงานบรรลุตามตัวชี้วัดและเป้าหมาย 4) การปรับปรุงมาตรฐานขององค์กร ต้องมีการจัดประชุมรายงานผลการบริหารจัดการให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับทราบเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงสาเหตุของผลการประเมินที่ไม่บรรลุเป้าหมายการดำเนินงาน ประชุมชี้แจงครูทุกคนในการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และประชุมชี้แจงการดำเนินการตามแผนและโครงการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและงบประมาณที่ได้รับเพื่อส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้อง สุธีธรรัตน์ ใจจันทร์ (2565, น. 83 – 85) พบว่า ด้านการควบคุม ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการประสานงาน และด้านการโน้มน้าวใจ ตามลำดับ สำหรับแนวทาง ด้านการวางแผน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรร่วมวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้านการโน้มน้าวใจ ควรร่วมกันกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ด้านการจัดองค์กร ควรมีตัวแทนครูจากทุกโรงเรียนมาร่วมกันปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน ด้านการควบคุม ควรร่วมกันจัดทำรายงานสรุปผลการจัดการศึกษาประจำปีของโรงเรียนภายในกลุ่ม และด้านการประสานงาน ควรยึดหลักการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งภายในและภายนอกกลุ่มโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

4. แนวทางการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19

มีแนวทางในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 1) ด้านวิชาการ การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดอบรมชี้แจงด้านงานวิชาการ เป็นแนวทางที่มีน้ำหนักส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในงานวิชาการมากที่สุด เพราะการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียนผู้ดำเนินการจะเป็นบุคลากรในโรงเรียนทำให้เกิดการบริหารจัดการในกลุ่มจำกัดเฉพาะครูและบุคลากรในสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการมีองค์ประกอบหลักที่

เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผล หากได้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจใน
 เรื่องงานเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วม จะทำให้เกิดมุมมอง การสนับสนุน ประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะ
 คุณภาพการศึกษาดีขึ้น 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรจัดให้มีคณะกรรมการจัดหางานประมาณ เพื่อ
 พัฒนาสถานศึกษาจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางที่มีน้ำหนักสูงสุด เพราะการบริหารงาน
 งบประมาณในปัจจุบันมักจะอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการต้องมีความ
 โปร่งใสจากทุกฝ่าย มีการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา คณะกรรมการจัดหางานประมาณซึ่งมา
 จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม การให้บุคคลเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วม
 จะทำให้การจัดหางานประมาณได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่ง บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3) ด้านการ
 บริหารงานบุคคล ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนติดตามประเมินผลพัฒนาครูและบุคลากร
 ทางการศึกษา พิจารณาความดีความชอบ เป็นแนวทางที่มีน้ำหนักสูงสุด เพราะคณะกรรมการสถานศึกษาอยากมี
 ส่วนร่วมในการเสนอแนะรวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการสะท้อนมุมมองของสังคม ในการสร้างแรงใจให้ครูที่มีความ
 มุ่งมั่นตั้งใจและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา 4) ด้านบริหารงานทั่วไป จัดประชุมวางแผน
 และพัฒนาสถานศึกษาทุกครั้งและต่อเนื่องเป็นประจำ ควรมีการประชุมสัมพันธ์ เผยแพร่และสร้างความสัมพันธ์
 อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ด้วยการบริหาร โรงเรียนปัจจุบัน
 อยู่ในรูปของคณะบุคคลที่มีองค์ประกอบจากหลายฝ่ายทั้งที่เป็นบุคลากรที่มาจากภายในโรงเรียน มาจากผู้มี
 ส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นตัวแทนแบ่งออกเป็นฝ่าย ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการจัดการศึกษาทั้งทางตรงและ
 ทางอ้อม การได้ร่วมวางแผน กำหนดเป้าหมายทำให้เห็นภาพของความสำเร็จในการจัดการศึกษาที่บุคลากรของ
 เขาจะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับ พรเทพ เหมรานนท์ (2564, น. 122 - 123) พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามี
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับ
 ประยุกต์ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในทุกส่วนงาน อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน
 ของครูและบุคลากรทางการศึกษาและจะทำให้การปฏิรูปการศึกษามีคุณภาพ และเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการศึกษานำมาใช้ในการบริหารจัดการแบบมี
 ส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ที่สอดคล้องกับการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19 ไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในสร้างความตระหนักร่วมกันกับครู บุคลากร คณะกรรมการ
 สถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ในการวางแผนเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะช่วยกันบริหาร
 สถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่าง
 ชัดเจน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีรูปแบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ที่ชัดเจนทันสมัยด้วยเทคโนโลยี
 และตรงตามสภาพจริง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลังสถานการณ์โควิด-19

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

2.1 ครูผู้สอนควรนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนร่วมด้วยครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ครูผู้สอนควรศึกษาวิธีการปฏิบัติงานให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ มีทักษะการใช้ระบบเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ เพื่อประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนโดยตรง และมีการประเมินที่หลากหลายตามสภาพจริง

3. ข้อเสนอแนะสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา

3.1 มีช่องทางร่วมมือทางออนไลน์และแนวทางความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

3.2 มีรูปแบบและวิธีการพัฒนาการมีส่วนร่วมในประเด็นต่าง ๆ ในกรณีที่เกิดสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนการสอนในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำแนวทางที่ได้จากการวิจัยไปทดลองใช้ในการบริหารและการจัดการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ และมีการประเมินผลการใช้อย่างเป็นระบบ

2. ควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการบริหารและการจัดการแบบมีส่วนร่วม หลังสถานการณ์โควิด-19

รายการอ้างอิง

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- จิตรศิริ ชันเงิน. (2547). *การศึกษาการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล : กรณีศึกษาโรงพยาบาลทั่วไปแห่งหนึ่ง*. สังกัดกระทรวง สาธารณสุข. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- ชูกิจ ลิ้มปิงานงค์. (2563). *การจัดการศึกษาหลังสถานการณ์โควิด – 19*. บทความออนไลน์ (ย่อหน้า 4).
- ทิพวรรณ จันทร์สถิตย์. (2546). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. วิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี, 3(1), 13-19.
- ธกานต์ อานันท์ไทย. (2563). *New Normal การศึกษาไทย กับ 4 รูปแบบการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2565. เข้าถึงได้จาก <https://www.thebangkokinsight.com/367124/>.
- พรเทพ เหมรณนัท. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. จันทบุรี.
- วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ และ ณรงค์ศักดิ์ จันทร์นวล. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธนบุรี. เชียงใหม่.

- วิบูลย์ นิลพิบูลย์. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 1. นครปฐม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร.
- วีรยุทธ แสงศิริวัฒน์. (2550). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร.
- สิทธิชัย อุตทาส. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี.
- สุชัยรัตน์ ใจจันทร์. (2565). แนวทางการบริหารเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเขตอำเภอบางระกำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์.
- อकिन รพีพัฒน์. (2538). การมีส่วนร่วมของชุมชนในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- อมรภัฏ ปิ่นกำลัง. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม.
- Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1986). *World development*. New York : McGraw- Hill.
- Davis, Keith and John W. Newstrom. (1989). *Human Behavior at Work : Organizational Behavior*. 7th. ed. New York : McGraw – Hill Book Company.